

GRADSKA BIBLIOTEKA
KARLO BIJELICKI

IZVEŠTAJ
O RADU
GRADSKE
BIBLIOTEKE
KARLO BIJELICKI
U SOMBORU
ZA 2013. GODINU

Programe i projekte Biblioteke u 2013. godini finansirao je osnivač sredstvima za osnovnu delatnost uz podršku *Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje AP Vojvodine, Nacionalne službe za zapošljavanje i Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije*. Ove institucije podržale su manifestacije, poslove digitalizacije, nabavku publikacija i izdavačku delatnost.

BIBLIOTEČKA STATISTIKA ZA 2013.godinu

ČLANOVI

U Biblioteku se prošle godine učlanilo **7623** korisnika, 4525 ženskog i 3098 muškog pola, ili 9% ukupnog stanovništva Sombora. Ove godine, predškolci, učenici osnovnih i srednjih škola čine zajedno sa studentskom populacijom 63% ukupnog članstva.

Pravo na potpuno besplatno korišćenje bibliotečkih fondova i usluga imala su deca predškolskog uzrasta i učenici prvog razreda osnovne škole.

Povlašćeno članstvo, uz simbolično plaćanje izrade članske karte, imali su stariji od 65 godina, nezaposlena lica, davaoci krvi i osobe sa invaliditetom.

KORIŠĆENJE FONDOVA I USLUGA

U 2013. godini čitaoci su pozajmili 101.952 knjige (obrt fonda 0,3) i 2350 primeraka novina i časopisa. Statistika beleži 10.873 poseta bibliotečkim čitaonicama i 3572 internet-sesije; 13.367 poseta programima, promocijama i radionicama koje su organizovane u Biblioteci. Ovaj broj obuhvata i posete raznih stručnih i turističkih grupa.

Automatizacija pozajmice bibliotečko-informacione građe na Pozajmnom odeljenju za odrasle korisnike i Dečjem odeljenu omogućila je čitaocima da od kuće, pomoću računara, preko COBISS/OPAC-a, a u okviru servisa *Moja biblioteka*, rezervišu ili produže pozajmicu građe. Bilo je 146 poseta ovog tipa tokom kojih je obavljena 261 transakcija, rezervacija ili produženje pozajmice građe.

Inače, čitaoci su mogućnost rezervacije naslova za koje su bili zainteresovani koristili 3.713 puta, a mogućnost produženja roka pozajmice čak 13.430 puta.

Međubibliotečkom pozajmicom, za potrebe određenih korisnika, pozajmljeno je iz drugih biblioteka u Republici Srbiji **25** knjiga. Somborska biblioteka je drugim bibliotekama dala na privremeno korišćenje iz svojih fondova **8** knjiga i **1** fotokopiran članak iz serijske publikacije.

Registровано je 24.159 poseta internet prezentacijama Biblioteke, od toga 20.486 (www.biblioso.org.rs), i 3.673 internet prezentaciji Dečjeg odeljenja (www.biblionica.rs)

FONDOVI

Na kraju 2013. godine Biblioteka raspolaže, po inventaru, knjižnim fondom u kome se nalazi **351.602** knjige (4 knj. po stanovniku): 262.096 na srpskom, 65.307 na mađarskom i 24.199 na ostalim jezicima.

U fondu serijskih publikacija čuvaju se primerci i godišta **632** naslova časopisa, novina, nedeljnika i magazina na srpskom, mađarskom, nemačkom i ostalim jezicima, koji su obrađeni u okviru **5008** inventarnih jedinica.

Fond neknjižne građe čine: **223** primerka CD/DVD-a, **4** primerka nota, **14** primeraka kartografske građe, **2** štampane muzikalije.

Korisnicima bibliotečkih usluga na raspolaganju je i onlajn baza medijske arhive EBART.

PRINAVLJANJE GRAĐE

Knjižni fond uvećan je tokom godine za **4889** primeraka knjiga. Sredstvima koje su obezbedili osnivač (800.000,00 dinara od kojih je $\frac{1}{4}$ potrošena na kupovinu novina i časopisa) i Pokrajinski sekretarijat za kulturu (47.400,00 dinara) kupljena je 1541 knjiga; Ministarstvo kulture Republike Srbije otkupilo je 1468 primeraka novih naslova (720.000,00 dinara), a 1880 primeraka (462.329,00 dinara) poklonili su izdavači, autori, građani Sombora. Ističe se poklon Biblioteke u Baji, Republika Mađarska – knjige dobijene u okviru projekta međudržavne saradnje kao protivusluga za zaštitu knjiga iz njihove biblioteke koje su korićile radnice knjigoveznice u Somboru.

Fond neknjižne građe uvećan je za 11 CD-a i 1 primerak kartografske građe.

Biblioteka je primala brojeve **56** naslova serijskih publikacija.

	Kupovina	Razmena za Domete	Poklon
Novine	10		4
Časopisi	6	10	26

Biblioteka je za sve ogranke (14) kupovala po jedan primerak *Somborskih novina*; ograncima u Bačkom Monoštoru, Bačkom Bregu i Svetozaru Miletiću KUD *Vladimir Nazor* iz Sombora poklonio je primerke *Miroljuba*; ogranku u Aleksi Šantiću Mesna zajednica redovno kupuje *Blic*, ogranku u Telečkoj na poklon stiže *Jo pajaš*.

KATALOŠKO - BIBLIOGRAFSKA OBRADA GRAĐE COBISS program

Somborska Biblioteka, zajedno sa još **163** biblioteke u sistemu sa **2, 6 miliona** zapisa u uzajamnom katalogu, kao punopravna članica Virtuelne biblioteke Srbije (VBS) i korisnik programa COBISS, aktivno učestvuje u sistemu uzajamne katalogizacije kreiranjem zapisa u uzajamnu bazu podataka, kao i preuzimanjem bibliografskih zapisa iz uzajamnog u lokalni elektronski katalog.

U 2013. godini na obradi bibliotečko-informacione građe radilo je 10 katalogizatora sa licencom za uzajamnu katalogizaciju, odnosno odgovarajućim privilegijama za obradu monografskih i serijskih publikacija, integrativnih i elektronskih izvora, redakciju i rad u segmentu Pozajmica.

U Cobiss bazi radi sistem-informatičar sa licencom uzajamne katalogizacije za pristup elektronskoj bazi sa privilegovanim nalogom administratora za upravljanje korisničkim imenima i aplikacijama u okviru različitih modula za rad u Cobiss2 i Cobiss3 okruženju.

Na kraju decembra 2013. godine u elektronskoj bazi GBSO nalazi se ukupno **153. 213** inventarnih jedinica. Ukupno je kreirano, dopunjeno i preuzeto iz uzajamnog elektronskog kataloga **78. 443** zapisa za sve vrste publikacija. Od toga je **15. 411** kreiranih i **63. 032** preuzetih zapisa. Rekatalogizovano je ukupno **55. 050** zapisa ranije obradjenih u lisnom katalogu, odnosno **106. 607** jedinica. Nastavljeno je unosenje podataka u bazu za publikacije koje se nalaze u lisnom katalogu. (stari knjižni fond) .

U katalogu se nalazi **405** naslova serijskih publikacija - odnosno **2. 633** jedinice i **125** zapisa elektronske i neknjižne građe, odnosno **243** inventarne jedinice.

Zapisi sadrže detaljne podatke o fondu, poštujući međunarodne stručne standarde.

Biblioteka za vođenje fonda, od ove godine, koristi programsku opremu **COBISS3**, time se postepeno prelazi na rad u novo okruženje u svim segmentima bibliotečko-informacionog sistema.

COBISS EDUKACIJA - KURSEVI ODRŽANI U NBS SRBIJE- BEOGRAD

Ersilija Vukičević: Upotreba programske opreme **COBISS3/Fond**.

Marija Čačić: Upotreba programske opreme **COBISS3/Fond**.

Goran Malbaša: Upotreba programske opreme **COBISS3/Fond serijske publikacije**.

DIGITALIZACIJA GRAĐE

Zahvaljujući programima *Javnih radova*, *Digitalizacija i komunikacija* i *Novi zapisi za pretraživanja*, gde su angažovana stručna lica i osposobljene osobe sa invaliditetom, uz tekuću preradu i obradu periodike digitalizovani su novi značajni naslovi.

U on-line bazu Biblioteke uneti su svi brojevi časopisa *Golub* (1879-1913), novina *Glas naroda* (1928-1936), *Naše novine* (1943), *Rodoljub* (1880-1881). Pored navedenih naslova nastavljen je rad i na *Somborskim novinama*, a započeta je i izrada metapodataka i unos u bazu novina na mađarskom jeziku *Bačka* (1902-1905).

Nastavljeno je i skeniranje značajnih naslova zavičajne zbirke, kao i svih publikacija u izdanju biblioteke.

ELEKTRONSKA UČIONICA NBS - ONLAJN KURSEVI DIGITALIZACIJE -

Tokom jula i avgusta 2013. zaposleni: Nataša Plavšić, Branislava Opačić, Bijanka Matić, Dejan Podlipec i Gorana Koporan pohađali su besplatne onlajn kurseve iz oblasti digitalizacije i kreiranja digitalnih biblioteka. Kursevi su organizovani preko Elektronske učionice NBS, a nastali su kao rezultat projekata AccessIT i AccessITPlus u kojima je Biblioteka grada Beograda učestvovala kao partner a Narodna biblioteka Srbije aktivno sarađivala.

Kursevi obezbeđuju jedinstveni paket obuke i usavršavanja za osposobljavanje stručnjaka iz lokalnih ustanova kulture za digitalizaciju fondova. Smernice za digitalizaciju i obuku pripremili su stručnjaci iz PSNC (Poznan Supercomputing and Networking Center), institucije koja već deceniju uspešno predvodi i koordinira rad na digitalizaciji fondova poljskih biblioteka a takođe je i veoma aktivna u velikom broju evropskih projekata digitalizacije. Procedure su usklađene sa ISO standardima kao i praksom sličnih projekata iz oblasti digitalizacije bibliotečke građe.

Kursevi su namenjeni svima koji žele da se bave digitalizacijom i edukuju polaznike kako da kreiraju digitalnu kolekciju, a zatim da omoguće dostupnost digitalizovanog sadržaja svoje institucije kroz Europeanu.

Pohađala sam kurseve „Digitalni repozitorijumi za male baštinske institucije“ (Digital repositories for small memory institutions) i „Saradnja sa Europeanom“ (Cooperation with Europeana) i uspešno položili sve testove. Testovi su polagani na srpskom i engleskom jeziku. Nakon uspešno završenog kursa polaznici su dobili sertifikat projekta AccessITPlus.

REVIZIJA STANJA FONDA STARE I RETKE GRAĐE

U 2013. godini obavljena je revizija stanja fonda stare i retke knjige. Fond je smešten u Zavičajnom odeljenju. Reviziju je radila komisija u sastavu: Zorka Isakov, Marija Čačić i Marina Brnja. Revizija je rađena zbog personalne promene u Zavičajnom odeljenju i preporuke bibliotekara Biblioteke Matice srpske koji su izvršili nadzor nad stručnim radom somborske biblioteke.

S rezultatima revizije upoznat je Upravni odbor Biblioteke. Zapisnik o reviziji nalazi se u bibliotečkoj arhivi.

Deo fonda koji čini raritetna periodika pregledan je u sklopu velike revizije fonda serijskih publikacija koja je rađena tokom leta 2010. godine.

Stara i retka bibliotečka građa zaštićena je setom zakona i podzakonskih akata donetih nakon 2011. godine preciznije nego što je to bilo ranije.

ZAVIČAJNO ODELJENJE

Zavičajno odeljenje dobilo je u 2013. godini novog rukovodioca, bibliotekara Mariju Čačić.

Fond Zavičajnog odeljenja prinovljen je sa 70 monografskih publikacija, tako da na kraju godine poseduje po inventaru **5411** knjiga, a od toga je rekatalogizovano 3927 jedinica. Sa obradom tekuće prinovljene građe, nastavljena je rekatalogizacija preostalog knjižnog fonda u elektronsku bazu Cobiss.

Obavljena je revizija stanja fonda stare i retke knjige.

Sa Bibliotekom Matice srpske uspostavljena je saradnja na poslovima zaštite stare i retke knjige. Uz stručnu pomoć mr Dušice Grbić, arheografa savetnika i Gorana Vlahovića, rukovodioca Odeljenja zaštite publikacija Biblioteke Matice srpske, odabrane su najugroženije raritetne knjige i predložene su odgovarajuće mere zaštite. Biblioteka se, sa 11 izdvojenih knjiga, prijavila na pokrajinski, a sa jednom knjigom na republički konkurs za finansiranje i sufinansiranje projekata u oblasti zaštite kulturnog nasleđa.

Rukovodilac Zavičajnog odeljenja Marija Čačić, učestvovala je uradu stručnih skupova:

1. *Dani biblioteka i bibliotekara*, 4. i 5. mart u Novom Sadu – skup je održan u okviru *Salona knjige*. Tema skupa bile su zavičajne zbirke kao mesta istraživanja.

2. *Uticaj mikroorganizama na pisane spomenike kulture*, 3. i 4. oktobar u Narodnoj biblioteci Srbije – pokrovitelj skupa bio je UNESCO.

Stručno usavršavanje potrebno za rad u sistemu Cobiss, Marija Čačić dopunila je pohađanjem kursa *Upotreba programske opreme COBISS3/Fond* u Narodnoj biblioteci Srbije, 1. i 2. oktobra 2013. godine.

KNJIGOVEZNICA

Baveći se poslovima iz delokruga zaštite bibliotečko-informacione građe, u knjigoveznici je za potrebe matične ustanove ukoričeno 1494 primerka knjiga, 71 sveska novina i časopisa. Uslužno, za Medicinsku školu «Dr Ružić Rip» u Somboru ukoričene su 2 matične knjige, a za potrebe građana 3 knjige.

U knjigoveznici se fotokopira bibliotečko-informaciona građa i bibliotečka administrativna dokumentacija. Takođe, knjigovesci su bili angažovani na poslovima godišnjeg inventara i na distribuciji bibliotečkih izdanja, knjiga i *Dometa*.

MATIČNA SLUŽBA

Vršenje matičnih funkcija odvijalo se u 2013. godini u skladu s novim podzakonskim aktima koji, na osnovu grupe nedavno donetih zakona, regulišu bibliotečko-informacionu delatnost u Republici Srbiji. U pogledu broja registrovanih biblioteka u Zapadnobačkom okrugu ništa se nije menjalo – u okrugu deluje 65 biblioteka i bibliotečkih jedinica.

Matična služba izvršila je 14 nadzora nad stručnim radom 2 stacionirana bibliotečka ogranka, 6 osnovnoškolskih i 6 srednjoškolskih biblioteka: ogranci u Liparu i Ruskom Krsturu Narodne biblioteke Kula, osnovne škole u Riđici, Stanišiću, Aleksi Šantiću, Svetozaru Miletiću, Telečkoj, Kljajićevu; Srednja poljoprivredno-prehrambena škola, Srednja medicinska škola «Dr Ružica Rip», Srednja ekonomska škola, Srednja škola «Sveti Sava», Srednja tehnička škola, Gimnazija «Veljko Petrović», sve u Somboru. Stručna pomoć u radu pružena je 61 put.

Nakon stečenog uvida u stanje bibliotečko-informacione delatnosti u navedenim bibliotekama, sačinjeni su zapisnici koji su poslali Biblioteci Matice srpske i bibliotekama u kojima su vršeni nadzori, kao i njihovim osnivačima.

Na području okruga sprovedena je *Anketa o bibliotečkom poslovanju* u 2012. godini u svim registrovanim bibliotekama i dobijenim podacima ažurirana je baza *Mreža biblioteka Srbije*. U matičnoj službi, primenom metoda bibliotečke statistike, redovno se prati rad svih seoskih ogranki i gradskih odeljenja. Takođe, matična služba priprema kandidate za polaganje stručnog ispita.

Stručni ispit u Biblioteci Matice srpske u Novom Sadu, u prolećnom ispitnom roku, položili su: Egete Eva, radnik u Telečkoj, Robert Koletar, radnik u Bezdanu, Fransoaz Molnar, radnik u Stanišiću i Firanj Inja, koja je obavljala stručnu praksu u gradskim odeljenjima.

Matična služba koordinirala je i nabavku bibliotečko-informacione građe. Biblioteka je knjige u 2013. godini kupovala sprovodeći postupak javnih nabavki.

Rukovodilac službe Zorka Isakov prisustvovala je martu redovnom godišnjem sastanku rukovodilaca matičnih službi vojvođanskih biblioteka u Biblioteci Matice srpske. Takođe, učestvovala je, u svojstvu delegata, u radu Skupštine Bibliotekarskog društva Srbije u februaru, u Beogradu; sastancima Sekcije za matične biblioteke BDS-a u martu, junu, septembru i decembru mesecu, u Narodnoj biblioteci Srbije.

BIBLIOTEKARSKO DRUŠTVO SRBIJE

U 2013. godini 21 stručni bibliotečki radnik bio je član Bibliotekarskog društva Srbije.

Zorka Isakov učestvovala je, kao predsednik podružnice i delegat, u radu Skupštine BDS-a i Sekcije za matične biblioteke.

Nataša Plavšić učestvovala je u radu Komisije za katalogizaciju.

Goran Malbaša učestvovao je u radu Komisije za klasifikaciju.

BEOGRADSKI SAJAM KNJIGA

Po tradiciji, i 2013. godine, grupa bibliotekara organizovano je posetila oktobarski Sajem knjiga u Beogradu: Jelena Bači, Nataša Plavšić, Zorka Isakov, Verica Sladojević, Silvija Blanuša, Anđelija Pruginć, Dragica Rajo-Knežević i Žana Gnjatović.

FINANSIRANJE TEKUĆIH INVESTICIJA I PROGRAMA JAVNI RADOVI

Uz minimalna sredstva osnivača Biblioteka je konkursima u državnim institucijama i fondacijama obezbedila sredstva za dalje uređenje i opremanje Biblioteke i poslove digitalizacije kroz programe Javnih radova.

Nacionalna služba za zapošljavanje	2.077.383,69,80 dinara	Projekat Javni radovi <i>Digitalizacija i komunikacija</i> – angažovano 5 lica Projekat Javni radovi za OSI– Novi zapisi za pretraživanja – 6 lica
Ministarstvo kulture, informisanja i informacionog društva RS	100.000,00 dinara	Realizacija manifestacije <i>Veljkovi dani 2013</i>
Pokrajinski sekretarijat za kulturu i javno informisanje AP Vojvodine	100.000,00 dinara	Realizacija manifestacije <i>Veljkovi dani 2013</i>
Pokrajinski sekretarijat za kulturu i javno informisanje AP Vojvodine	60.000,00 dinara	Izdavanje časopisa <i>Dometi</i>
Pokrajinski sekretarijat za kulturu i javno informisanje AP Vojvodine	42.900,00 dinara	Nabavka građe
Pokrajinski sekretarijat za kulturu i javno informisanje AP Vojvodine	80.000,00 dinara	Poslovi matičnosti

Ministarstvo životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja RS uz Fond za zaštitu životne sredine Republike Srbije dodelilo je Gradskoj biblioteci Karlo Bijelicki sredstva u iznosu od 4.824.000,00 dinara u okviru projekta *Unapređenje energetske efikasnosti objekata javne namene u 2012. godini*. Međutim, iako ugovorena obaveza finansiranja, po ovom projektu, je izostala u 2013. godini.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

Tokom 2013. godine Biblioteka je u okviru svoje osnovne delatnosti veliku pažnju posvetila organizovanju raznovrsne programske aktivnosti. Realizovani programi bili su planirani, redovno održavani, dobro posećeni i tematski raznovrsni.

Programsku godinu Biblioteka je započela jačanjem institucionalne saradnje sa Sportskim savezom grada Sombora i njihovim zajedničkim podržavanjem konkursa ***Moje omiljeno mesto u Somboru***, u organizaciji OŠ Avram Mrazović.

Prostor sale na Dečjem odeljenju koristile su mnoge nevladine organizacije, ustanove i udruženja i na taj način ostvarili saradnju sa Bibliotekom:

Somborski javni forum projekat je NVO *So open-a*, koji je u saradnji sa *Fondacijom za otvoreno društvo* održao forume na teme: *Šta posle akcionog plana za mlade*, *Stari zanati*, *Siromaštvo*, *Dunav* i *Poljo-privreda*.

Promocija knjige **Povratak u Ravangrad**, Mira Vuksanovića bila je povod uspostavljanja saradnje UG *Ravangradsko proleće* i Biblioteke. U *Povratku u Ravangrad* autor je teme za pripovedačku projekciju stvarnosti pronašao u prepoznatljivom prostoru grada Sombora, u njegovoj kulturnoj i umetničkoj tradiciji i u živopisnim likovima njegovih stanovnika.

Kulturnu i umetničku tradiciju Ravangrada prepoznao je i **Aleksandar Gatalica**, autor **Velikog rata**. Promocijom ovog romana Biblioteka je na već tradicionalan način obeležila godišnjicu svog rada. A promocija koja je veliki doprinos dala živopisnim likovima Sombora i o kojoj će somborci dugo pričati je promocija knjige **Konjović iz prikrajka**, našeg penzionisanog kolege **Milenka Popića**. U punoj Svečanoj Sali Skupštine grada o knjizi su govorili književnik Miroslav Josić Višnjić, istoričari umetnosti Bela Duranci i Sava Stepanov. Ovaj naslov rezultat je zajedničkog izdavačkog poduhvata Galerije *Milan Konjović* i Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki*.

Udruženje građana Ravangradsko proleće, Somborska biblioteka i Sekcija pisaca društva književnika Vojvodine priredili su **DAN LAZE KOSTIĆA**, prvi po redu koji je održan pod pokroviteljstvom Grada Sombora. Gost programa je bio Pero Zubac, a u svoj doprinos programu dali su i istaknuti pisci: Stojan Berber, David Kecman, Milenko Popić, Zlatko Pangarić, Tihomir Petrović, Saša Radojčić, Fekete Jožef, Dragan Pjevac, Bran-ko Ćurčić, Svrkota Blagoje, Zdenka Feđver, Vidosava Raič, Ksenija Marić Đorđević, Nada Dušanić, Marija Jajić, Lenert Timea, Dragana Đapić i Anita Đipanov.

Priredena su i književni portreti dva naša istaknuta sugrađanina: **David Kecman Daka** i **Fekete J. Jožefa**. Oba programa pratila je brojna publika i prijatna atmosfera.

Ugostili smo i predstavnike Udruženja građana Bunjevačko kolo, koji su u našem prijatnom prostoru promovisali knjigu **Tandrčak i njegovo blago 1-4**, te Udruženje Nemaca koji su priredili promociju knjige **Dijalog Srbina i Nemca na Dunavu**, Stefana Bartha i Nenada Novaka Stefanovića. Zajedno s **Udruženjem Nemaca Gerhard**, a u saradnji sa Kulturnim forumom Austrije i nemačkim institutom za odnose sa inostranstvom (ifa), organizovali smo **Dane nemačke kulture**. Uz brojne uvažene goste i publiku, posetioci su imali priliku i da degustiraju tradicionalni nemački kolač Kuglof, te da pogledaju filmove, a za najmlađe su organizovane rodionice kroz koje su upoznawali zemlje nemačkog govornog područja.

Često je muzika davala doprinos našim promocijama. Tako je somborska grupa Zamalo džezeri učinila prijatnijim promociju lista za kulturu **AVANGRAD** u čijoj organizaciji je učestvovalo i **udruženje građana ARTiFAKT**. Uz urednike i redakciju časopisa, publici su se obratili gosti Ivan Despotović, pisac i novinar iz Beograda i Danilo Milošević Wostok, strip-crtičar, prijatelj lista. Da je promocija bila samo uvod u saradnju, svedoči i potpisan Sporazum o saradnji Gradske biblioteke i Udruženja građana ARTiFAKT o suizdavaštvu lista za kulturu *Avangrad*.

Zajednička konferencija za štampu, u junu mesecu, ozvaničila je početak divne saradnje sa **Psihološkim centrom SELF**. Tom prilikom najavljene su brojne tribine koje su tokom godine i održane na Dečjem odeljenju Gradske biblioteke. Na ovim tribinama su sugrađani imali priliku da se informišu o važnim temama iz oblasti mentalnog zdravlja, kao i da direktno postavljaju pitanja stručnjacima iz ove oblasti. Takođe, sa radom je nastavilo i besplatno psihološko savetovanje na Internet prezentaciji www.biblionica.rs – MOJ PSIHOLOG.

Koncert vokalnog ansabla **Musica Viva, Forum teatar Mladi protiv nasilja, Lutkarstvo** samo su neki od brojnih programa za koje smo otvarali naša vrata.

Programi su organizovani i po ograncima u selima, a ističemo promociju knjige Dušana Kolundžije **Somborski olimpijci**, koja je održana u Bezdanu. Prigodnu reč o knjizi dao je David Kecman Dako, Vladimir Jerković i autor.

Revoluciju u dvorištu Biblioteke na Glavnoj ulici unela je promocija naslova izdavačke kuće CLIO, **Revolucija u glavi – pesme Bitlsa i šezdesete, Ijana Mekdonalda**. Na promociji su govorili glavni urednik izdavačke kuće Clio Zoran Hamović, rok kritičar Petar Peca Popović, prevodilac Pavle Bobić i somborski muzičar Siniša Karalić.

Sa **dr Majom Vukadinović**, autorkom knjige **Zvezde supermarket kulture** i Zoranom Hamovićem, glavnim urednikom i direktorom IP Clio utvrdili smo da su glavni junaci globalnih medija 21. veka postale ličnosti koje su slavu stekle zahvaljujući detaljima iz svog privatnog života. Mnogi od tih ljudi čak i nemaju profesionalnu biografiju, ali su zbog spremnosti da dele svoju privatnost s nepoznatima stekli slavu i novac. Zahvaljujući medijima, hedonistički životni stil, potrošačke navike i bogatstvo zvezda postali su merilo uspeha i ideal kome teži masovna publika.

Prigodnu promociju priredili smo i sa Gradskom organizacijom udruženja vojnih penzionera Sombor nakon izdavanja Istorijsko dokumentarne monografije **VETERANI SOMBORSKIH VAZDUHOPLOVACA Mihajla Dugića**. O knjizi su govorili: Mihajlo Dugić, autor, dugogodišnji novinar, hroničar i starešina VNC-a Sombor, Savo Drinić, predsednik Gradske organizacije udruženja vojnih penzionera Sombor i Vladimir Jerković, direktor Gradske biblioteke **Karlo Bijelicki**.

Da je sve što radimo, stvaramo i kreiramo moguće zaštititi naučili smo na tribini **CREATIVE COMMONS – kreativnost i društvo znanja** na kojoj smo ugostili predstavnicu Creative Commons Serbia Legal Project Lead za Srbiju, Nevenku Antić.

Biblioteka je rado prepoznavala i pojedince koji su hteli da doprinose i da rade. Psiholog Nikola Radovanović je, par meseci, uspešno realizovao Program savetovališta za mlade.

Prigodnim programima pratili smo značajne događaje i datume. Nacionalni dan knjige posvetili smo Desanki Maksimović i u saradnji sa **Kolom srpskih sestara** priredili **Književno veče Desanki u čast**. Program je vodila Cecilija Tomić, a za muzički deo bili su zaduženi učenici Muzičke škole Patar Konjović.

Obeležili smo i Online nedelju, Međunarodni dan dečje knjige, Svetski dan Roma, Svetski dan knjige, te dan stradanja Narodne biblioteke Srbije u Drugom svetskom ratu.

Doprinos bibliotečko-informacionoj delatnosti dali smo i učešćem na konferencijama, stručnim skupovima, seminarima i tribinama.

Delegaciju Somborske biblioteke na **Konferenciji SirlKt** u Sloveniji činili su direktor Vladimir Jerković, Dejan Podlipec dizajner i Prof. dr Slavoljub Hilčenko, instrukcioni dizajner. Radom autora Prof dr Slavoljuba Hilčenka i Vladimira Jerkovića, MSc., A Model of Programmed-Heuristic Animated Movie with Direct Manipulation of the Content intended for Learning on an Example of a Logical Task in Elementary School, prezentovan je, konkretnim primerom heurističnog učenja, konceptualni program koji je u dvomesečnim radionicama u martu i aprilu tekuće godine bio dostupan učenicima osnovnih škola koji su posećivali radionice u pratnji svojih učitelja.

Na sedmom godišnjem stručno-naučnom skupu *Zajednice matičnih biblioteka Srbije* **BIBLIONET 2013**, Biblioteka je upisana primerenom prezentacijom *Tri edicije Veljkovih dana*.

Stepen razvoja bibliotečko-informacione delatnosti: novi zahtevi i rešenja naziv je dvodnevnog stručnog skupa u okviru SALONA KNJIGA 2013 – Novosadskog sajma Dani biblioteka i bibliotekara na kome su uzeli učešće i zaposleni u Somborskoj biblioteci.

Međunarodni festival humora u Lazarevcu nam i dalje stavlja osmeh na lice, a prenele su nam ga koleginice Dečjeg odeljenja koje su u njemu učestvovala.

ZAŠTITNIK GRAĐANA U SOMBORSKOJ BIBLIOTECI

Institucija Zaštitnik građana je u decembru 2012. godine započela realizaciju projekta "Promocija ljudskih i manjinskih prava kroz intenzivniji kontakt građana sa Zaštitnikom građana" uz finansijsku pomoć Vlade Kraljevine Norveške.

Cilj projekta je da se građanima iz 15 opština u Srbiji omogući da ostvare lakši kontakt sa Zaštitnikom građana, dobiju pomoć pri sastavljanju pritužbi i informišu se o radu i nadležnostima ove institucije, sa ciljem da se unapredi poštovanje i zaštita ljudskih prava.

Građani iz 15 opština će tokom naredne dve godine moći da putem elektronske veze (skajpa), uspostavljene u lokalnoj biblioteci - Gradska biblioteka Karlo Bijelicki Sombor, kontaktiraju Zaštitnika građana dva puta nedeljno po dva sata u tačno utvr-

đenom terminu, ponedjeljkom i sredom od 9-11 časova. Ovaj način obraćanja Zaštitniku građana je lakše dostupan našim građanima i oni mogu da izlože svoj problem uživo, bez odlaska u Beograd, u posebnoj prostoriji, uz zagarantovanu privatnost.

Građani Sombora i okoline su inicijativu pozitivno prihvatili i dolaze u Biblioteku da se informišu i ostvare kontakt sa Zaštitnikom građana.

Statistički prikazano to izgleda ovako:

1.	Broj građana koji su došli u biblioteku i onih koji su zvali telefonom da se informišu o inicijativi Zaštitnika građana	Došli u biblioteku – 50 Zvali telefonom – 19
2.	Broj građana koji su ostvarili kontakt sa Zaštitnikom građana putem video veze/skajpa	11
3.	Broj građana koji su uzeli pritužbu	2

SARADNJA SA BIBLIOTEKOM ADI ENDRE U BAJI

Sredinom godine predstavnici Somborske biblioteke posetili su Biblioteku u Baji. Razmena izdavačke produkcije, zavičajna zbirka, zajednički projekti bogaćenja fondova i projekti digitalizacije samo su neke od tema ove posete. Nakon toga je usladila konkretizacija saradnje kojom je dogovoreno zajedničko apliciranje na međunarodne fondove, pomoć u obnavljanju fonda na mađarskom jeziku za Somborsku biblioteku, pomoć u korićenju knjiga Biblioteke u Baji, kao i nastojanje organizovanja zajedničkih tribina, foruma i programa.

OKTOBARSKA NAGRADA

Radivoju Stokanovu posthumno

Svečanom sednicom Skupštine grada u Narodnom pozorištu Sombor obeležena je godišnjica oslobođenja Sombora od fašističke okupacije u Drugom svetskom ratu.

Svečanu sednicu Skupštine grada povodom 21. oktobra, Dana oslobođenja otvorio je predsednik Skupštine Siniša Lazić. U ime SUBNOR-a prisutnima se obratio predsednik te boračke organizacije Petar Grabež. Tom prilikom uručene su i Oktobarske nagrade, koje je laureatima predao gradonačelnik Nemanja Delić. Dobitnici Oktobarskih nagrada su Srbošlav Ivkov, dr Milan Božina, Nikola Maširević i posthumno Radivoj Stokanov. Oktobarsku nagradu za Radivoja Stokanova, dugogodišnjeg urednika književnog časopisa Dometi, istraživača književne tradicije somborskog kraja, bibliotekara, primila je njegova supruga. Ranije tokom prepodneva delegacije Grada Sombora, SUBNOR-a, ambasada Republike Bugarske i Ruske Federacije položile su vence sećanja na spomen obeležja na Partizanskom groblju i Trgu žrtava fašizma.

U programu svečanosti učestvovao je i hor „Musica Viva“, koji je na početku svečanosti izveo himnu „Bože pravde“ i još nekoliko kompozicija. Nastupila je i folklorna grupa GKUD „Ravangrad“.

IN MEMORIAM

Radivoj Stokanov

1949-2013.

Povodom iznenadnog odlaska Radivoja Stokanova u Biblioteci (Trg cara Lazara 3) održana je komemoracija, u sredu, 30. januara 2013. godine, u 10 časova.

Sahrana je istog dana u Stapar, u sredu, 30. januara 2013. godine, u 13 časova.

O našem Radivoju Stokanovu nije moguće reći poslednje slovo, bez bolnog osećanja nedovršene rečenice. Posebno za njegove Ljubicu i Rastka, porodicu i prijatelje, brojne saradnike.

Otpočeo je 1949. godine u Stapar glasovima iz čestitih kuća i sa sokaka vežbati ljudski ton naklonosti. A posle lekcijama duhovnosti upisivati jedinstvene tekstove književne teorije i istoriografije.

Uz brojne bibliografske blokove zavičajnog i savremenog bibliotekarstva i slova kritike, kroz Radivoja Stokanova progovorilo je najveće ime srpskog romantizma Laza Kostić. S velikim žarom, i umom, u pravom svetlu, kao omaž najvećem pesniku.

Kako je zabeleženo o piscu u knjizi o Lazi: Radivoj Stokanov – istoričar srpske književnosti i kulture, književni kritičar; od 1988. je glavni urednik časopisa za kulturu Dometi. Priredio je više knjiga: Radivoja Simonovića Uspomenu na dr Lazu Kostića (1986), fototipsko izdanje Ustava Somborske srpske čitaonice (1998), sa Miodragom Subotinim Vođ o obnovi doma Srpske čitaonice Laza Kostić u Somboru (2000), sa Savom Stojkovim knjigu-katalog Slavni muževi Somborske srpske čitaonice (2000), zavičajnu čitanku Staparski pamtivek (2003), Ede Margalića Autobiografija (2004), memoare Nike Maksimovića Gružani (2006), Crte iz prošlosti grada Sombora i okoline somborske / Nikola Đ. Vukićević (2007).

Semantika brojnih Radivojevih tekstova i govora ne može bez simboličnih značenja - lucidnih i pronaljaljivih, s otkrivačkim notama zamamnih sinteza. Za knjigu Tragovima Laze Kostića dobio je prestižnu nagradu Dejan Medaković, koju izdavačka kuća Prometej dodeljuje za „dugo pamćenje, knjizi ili spisu objavljenom na srpskom jeziku”. Zlatnik i diplome pripadaju autoru, ali nisu mera za meru unutrašnje zapovesti i njegove velike predanosti.

Semantika brojnih Radivojevih tekstova i govora ne može bez simboličnih značenja - lucidnih i pronaljaljivih, s otkrivačkim notama zamamnih sinteza. Za knjigu Tragovima Laze Kostića dobio je prestižnu nagradu Dejan Medaković, koju izdavačka kuća Prometej dodeljuje za „dugo pamćenje, knjizi ili spisu objavljenom na srpskom jeziku”. Zlatnik i diplome pripadaju autoru, ali nisu mera za meru unutrašnje zapovesti i njegove velike predanosti.

Slavili smo u Biblioteci ovo novo čitanje i promišljanje, a Radivojeva skromnost, sada znamo, poslužila je da oplemeni i nas.

DEČJE ODELJENJE

Smeh, knjiga i čitanje

U Lazarevcu je, od 16-20. septembra 2013. godine, održan 25. Međunarodni Festival Humora za decu. Uz prisustvo velikog broja dece, pisaca, bibliotekara, opštinskih funkcionera i direktora javnih preduzeća Festival je otvorio dečiji pisac Raša Popov.

Kao i svake godine Festival je dodelio nagrade piscima, pa je tako Zlatno Gašino pero dobila Gordana Timotijević, a Srebrno Gašino pero pripalo je Dejanu Aleksiću za knjigu „Koga se tiče kako žive priče”.

U okviru Festivala, 18. septembra, u Lazarevačkoj biblioteci „Dimitrije Tucović” održan je 10. stručni skup bibliotekara na temu: Programi promocije knjige i čitanja: Dečja odeljenja javnih biblioteka od učešća na konkursima do evaluacije. U programu su učestvovali predstavnici javnih biblioteka iz različitih gradova Srbije, a među njima i predstavnici Somborske biblioteke Inja Firanj i Marina Brnja.

Cilj ovog skupa bio je da se uvidom u razne oblike promocije knjige i čitanja koje organizuju dečja odeljenja javnih biblioteka napravi vodič kroz aktuelne manifestacije i programe.

Besplatni kurs latinskog jezika

Gradska biblioteka Karlo Bijelicki u saradnji sa nastavnicom Biljanom Štrbac organizovala je besplatan kurs latinskog jezika u trajanju od dva meseca, koji je počeo 23.09.2013.

Kurs je bio namenjen svim zainteresovanim polaznicima uzrasta od 12 do 20 godina.

Somborsko leto za mlade u Biblioteci

Ovaj program predstavlja nastavak i proširenje saradnje između dečijeg odeljenja Biblioteke i Psihološkog Centra – SELF, koja traje od prošle godine pokretanjem besplatnog onlajn psihološkog savetovanja na Internet prezentaciji www.biblionica.rs – MOJ PSIHOLOG. Ovo savetovalište uspešno radi od prošle jeseni, omogućavajući mladim Somborcima, ali i onima koji žive u okolnim mestima, da dobiju besplatnu profesionalnu psihološku podršku, informacije ili savet.

Svetski dan knjige

Dan kada su svet napustila dva velikana književnosti, Migel de Servantes i Vilijam Šekspir, proslavlja se svake godine kao Svetski dan knjige i autorskih prava. Ovaj praznik UNESCO je ustanovio 1995. godine kao priznanje knjigama i piscima.

Gradska biblioteka Karlo Bijelicki pozvala je građane da se uključe u prigodne akcije i na taj način, zajedno sa Bibliotekom su obeležili Svetski dan knjige:

- Akcija fotografisanja s omiljenom knjigom
- Akcija UKNJIŽI SE

Međunarodni dan dečje knjige

Međunarodni dan dečje knjige (ICBD – International Children's Book Day) obeležava se svake godine 2. aprila kako bi se ukazalo na važnost dečje knjige i podstakla i razvila ljubav prema čitanju.

Tim povodom, na Dečjem odeljenju Somborske biblioteke je upriličena promocija dečje knjige Šta sanja Teodora, somborske pesnikinje Teodore Zorić.

Onlajn nedelja

Somborska biblioteka učestvovala je u programu Onlajn nedelja koja je širom Evrope organizovana od 18. do 24. marta, sa ciljem da se što više ljudi uvede u svet informacionih tehnologija i stekne e-veštine. Na Dečjem odeljenju organizovane su radionice: Ebart – medijski arhiv za učenike srednjih škola i Bezbednost na Internetu i E-učenje: Igraj se, zabavi i nauči za decu mlađeg uzrasta.

Prezentovan je Ebart – medijski arhiv, učenicima somborskih srednjih škola koji su se upoznali sa izgledom i načinom rada na sajtu Ebart (<http://www.arhiv.rs/>). Takođe im je dato uputstvo za korišćenje onlajn kataloga i vodiča Moja biblioteka.

Učesnicima radionice Bezbednost na Internetu, učenicima drugog razreda Osnovne škole Bratstvo je-dinstvo i Dositej Obradović, prikazana je prezentacija o sigurnom korišćenju interneta i društvenih mreža. Na radionici E-učenje: Igraj se, zabavi i nauči prof. dr Slavoljub Hilčenko prezentovao je problemske i praktične zadatke na računaru, koji prate nastave predmete (Matematika, Srpski jezik, Svet oko nas, Muzičko i Likovna kultura).

Dani nemačke kulture

Gradska biblioteka Karlo Bijelicki i Udruženje nemaca Gerhard u saradnji sa Kulturnim forumom Austrije i nemačkim Institutom za odnose sa inostranstvom (IFA) su od 11. do 13. juna priredili program Dani nemačke kulture. U okviru ovog programa, na Dečjem odeljenju Somborske biblioteke je realizovano nekoliko radionica pod nazivom Upoznajmo Nemačku, Austriju i Švajcarsku. Posetili su nas učenici petih razreda OŠ Bratstvo jedinstvo, OŠ Ivo Lola Ri-bar i OŠ Dositej Obradović. Učesnicima radionica je prikazana pre-

zentacija o Nemačkoj, Austriji i Švajcarskoj. Saznali su odakle potiče hamburger, otkrili ko je Anri Dinan, jodlovali, učili brojalicu na nemačkom jeziku... Pravili su zastavice zemalja nemačkog govornog područja i poznatu nemačku dečju pozorišnu lutku Kaspar. Zajedničkim snagama su zastavicama ukrasili školsku kesu i istu napunili slatkišima i Kaspar-lutkama. Školska kesa će biti poklonjena deci iz Doma za decu i omladinu Mika Antić. Ovim gestom učesnici radionica su ispoštovali princip humanosti uz stih Alle Menschen werden Brüder.

Nacionalni dan knjige

U Gradskoj biblioteci Karlo Bijelicki, u prisustvu brojne publike, svečano je obeležen Nacionalni dan knjige.

V.d. direktora Biblioteke, Vladimir Jerković, zahvalio je gostima koji su došli i nakon svog obraćanja uručio prigodne poklone najvernijim članovima. Ove godine nagrađeni su Nemanja Bogdanović, član Dečjeg odeljenja i Dimitrije Nastasić, član Odeljenja za odrasle po kriterijumu najviše pročitanih naslova domaćih autora.

Mogućnost besplatnog učlanjenja povodom Nacionalnog dana knjige, 28. februara i 1. marta, iskoristila su 403 sugrađana.

Igraj se, zabavi i nauči!

Gradska biblioteka Karlo Bijelicki, uz podršku Školske uprave Sombor, otpočela je realizaciju projekta pod nazivom E – učenje: igraj se, zabavi i nauči!

Prva u nizu radionica održana je u Dečjem odeljenju Gradske biblioteke, u ponedjeljak 25. februara. Voditelj radionice bio je sam kreator obrazovnog softvera Od igre do računara, prof dr. Slavoljub Hilčenko, uz koordinaciju autora projekta Inje Firanj i Vladimira Jerkovića. Učesnici su bili učenici osnovne škole 21. oktobar u pratnji učiteljice Ljiljane Tica i bibliotekarke Bojane Pavlović.

Cilj projekta je upoznavanje učenika i njihovih učitelja s obrazovnim softverom Od igre do računara, kao i upotrebom informaciono komunikacionih tehnologija u nastavi i kod kuće.

Projekat E – učenje: igraj se, zabavi i nauči! obuhvata niz radionica primerenih učenicima nižih razreda osnovne škole, koje će biti upriličene u Gradskoj biblioteci Karlo Bijelicki u Somboru. Na svakoj od radionica kreator obrazovnog softvera će prezentovati problemske i praktične zadatke, koji prate nastavne predmete (Mate-

matika, Srpski jezik, Svet oko nas, Muzičko i Likovna kultura), a uz korišćenje interaktivnog alata učenici će aktivno učestvovati u rešavanju zadataka.

Objedinjujući tradicionalne usluge biblioteke sa modernim tehnologijama, Gradska biblioteka Karlo Bijelicki podstiče kreativan i zabavan način učenja.

Slušajte mama i tata, želim sestru ili brata!

Ovim sloganom Dečje nedelje započeli smo svaku našu radionicu. Na svoj način smo skrenuli pažnju roditeljima da rađaju decu, da ih još više vole i bave se njima svakodnevno i maksimalno.

A, mi smo kroz desetak različitih tematskih radionica animirali preko osam stotina dece iz osnovnih škola i predškolskih ustanova. Učestvovala su deca iz predškolske ustanove Vera Gucunja, osnovnih škola: Bratstvo Jedinstvo, Dositej Obradović, Ivo Lola Ribar, Avram Mrazović, Vuk Karadžić, osnovna škola Mladost iz Prigrevice.

Radionice su bile edukativnog, zabavnog, kreativnog karaktera u zavisnosti od broja dece, njihovog uzrasta, interesovanja, kao i od dogovora sa njihovim vaspitačima i učiteljima.

Održane su radionice: Upoznajmo Sombor, koju je realizovao somborski istoričar i hroničar Milan Vojnović u Županiji, zatim Digitalna knjiga, ZOO kviz, Skriveno blago, Pismo dizajnera, Stare igre i Krug prijateljstva. Najmlađima smo čitali bajke.

RADIONICE

Stalne radionice u Dečjem odeljenju Somborske biblioteke vezane su za značajne datume, ličnosti i teme. Uz pratnju vaspitača, učitelja i nastavnika 69 radionica posetilo je oko 1.690 dece.

Obeleženi su u programu: *Dan državnosti, Svetski dan knjige, Međunarodni dan dečje knjige, Dani nemačke kulture, u okviru Onlajn nedelje predstavljen je Ebart, prezentovana je prezentacija Bezbedan Klik i e-učenje, Stare igre, Ptice selice, Godišnja doba- Proleće, Braća Grim- bajke, Uskrs, Nova Godina, Društvene igre, DEČJA NEDELJA.*

Tematske radionice su edukativnog i zabavnog karaktera u zavisnosti od teme i uzrasta određene grupe dece.

BONTON, PET ČULA, OSEĆANJA, PANTOMIMA, ČUČA, TEMATSKE KVIKZ RADIONICE, KRUG PRIJATELJSTVA, PISMO DEDA MRAZU, UPOZNAJMO SOMBOR, SKRIVENO BLAGO, ŽIVOTINJSKA AZBUKA, KAD PORASTEM BIĆU., UPOZNAJMO BIBLIOTEKU, PISMO DIZAJNERA.

Zaposleni u Dečjem odeljenju Gradske biblioteke Karlo Bi-jelicki tokom cele godine priređivali su stalne prezentacije *Digitalne knjige* kojima su prisustvovali mališani predškolskih ustanova i osnovnoškolci. Radionice su vodile Dragica Knežević Rajo, Anđelija Pruginić, Radmila Lazarević i Branislava Opačić.

U okviru Dečje nedelje organizovana je radionica *Upoznajmo Sombor*, koju je realizovao somborski istoričar i hroničar Milan Vojnović u Županiji.

Uz organizovanje radionica i foruma Biblioteka beleži stalne grupne posete predškolskog i školskog uzrasta. Boraveći u Biblioteci deca upoznaju njen rad ili se namenski organizuju časovi i predavanja.

Voditelji radionica su zaposleni bibliotekari Dečjeg odeljenja. Posebno su neke programe u prostoru Biblioteke organizovali saradnici, održana je dramska radionica *Prijateljstvo, Dobrica Erić i Lutkarstvo.*

PROGRAMI NARODNIH KNJIŽNICA I ČITAONICA U SELIMA

Aleksa Šantić Iako je i ove godine većina aktivnosti ogranka namenjena deci predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta, prvi put su organizovani i književni programi (3) čiji su posetioци bili odrasli meštani. Reč je o programima organizovanim u *Noći knjige*, *Javnom času besedništva i književnom susretu sa somborskim pesnicima* (David Kecman, Stojan Berber i Teodora Zorić).

Deci je prikazana 1 pozorišna predstava «Alibaba i razbijnici», gostovanje dece iz Stanišića; održano je 8 čitalačkih prepodneva i 11 radionica.

Teme radionica: *Kaladont*; *Čitam, pišem ćirilicu*; *Kakvi smo i kakvi trebamo biti*; *Pričamo o našim osobinama*; *Obogaćujemo rečnik*; *Božićni običaji*; *Na slovo, na slovo...*, *Novogodišnje čestitke*.

Bački Breg U ogranku je održano 1 književno veče posvećeno knjizi Dragane Đapić *Potruga za svetlosnim bićima*. Tokom godine organizovane su 4 grupne posete osnovnoškolaca, tokom kojih je održan i čas srpskog jezika.

Bački Monoštor Organizovane su 2 književne večeri posvećene knjigama *Potruga za svetlosnim bićima* Dragane Đapić i *Čelo bašte* Ilije Tucića. Povodom 8. marta organizovan je kulturno-umetnički program *U čast mamama i svim ostalim damama*. Priređene su 3 izložbe: *Moj omiljeni kutak u Bačkom Monoštoru*, fotografije učenika osnovne škole; *Slike od slame*; *Lokalni fotografi i njihove fotografije* – multimedijalni događaj.

Čitoci su mogli posetiti i 2 predavanja: *Misli pozitivno – pokrenućes stvari* psihološkinje Sene Martonoski i *Moja bašta*, predavanje o gajenju i prodaji aromatičnog bilja, namenjeno edukaciji žena na selu.

Bezdan Bezdanski bibliotekari već godinama imaju vrlo razvijenu sardnju s mesnom Kulturno-prosvetnom zajednicom i nevladinim sektorom.

U ogranku se redovnom sastaju: tim za izradu veb-sajta čija je svrha promocija kulturnog turizma u selu i okolini (48); članovi asocijacije *Podunavlje*, koji prate konkurse značajne za projekte nevladinog sektora, preduzetnika i državnih organa (51). Redovne su i radionice posvećene izradi tradicionalnih ručnih radova i starim zanatima u organizaciji KUD-a *Petefi Šándor* i sekcije *Crvena ruža* (100).

Dečja sekcija *Perlice* održala je 3 radionice, a dramska sekcija KUD-a *Petefi Šándor* 2, bibliotekari su za predškolce održali 1 radionicu *Moja omiljena slikovnica* i organizovali 4 grupne posete učenika i predškolaca.

U bibliotečkim prostorijama sastajali su se 12 puta članovi turističkog udruženja *Vikend* i ekološkog udruženja *Ozon*, a održana je i godišnja Skupština KPZ-e.

Pored 4 kulturno-umetnička programa (koncert mešovitoг hora *Cecilija*, gostovanje izvođača iz Osijeka, organizovana druženja u biblioteci), organizovano je 6 pozorišnih predstava (pozorište iz Bekeščabe, Republika Mađarska, pozorišne grupe iz Novog Sada, Svetozara Miletića, Bačkog Petrovog Sela, Sivca i Zrenjanina), 1 književno veče posvećeno knjizi Fol Julijane *Sto godina ručnih radova u Bezdanu*, i 1 predavanje udruženja *Caritas* iz Subotice.

U ogranku se redovno održavaju kursevi nemačkog jezika koje organizuje udruženje *Gerhard*.

Gakovo Kolektivno su upisane članice udruženja «Gakovčanka», nakon organizovanog druženja (1).

Promociji knjige, čitanja i biblioteke posvećeno je 1 književno veče u *Noći knjige* i 1 organizovana poseta učenika mesne škole tokom koje su se čitale bajke.

Doroslovo Tokom godišine, učenici mesne osnovne škole posećivali su organizovano, grupno biblioteku u par navrata.

Kljajićevo Učenici osnovne škole, organizovani po grupama, 9 puta su posetili biblioteku i tom prilikom održani su časovi srpskog jezika.

Kolut Biblioteka je učestvovala u organizaciji 2 izložbe: *Etno kuća Jokić* i slike Antuna Krulića Brace. Takođe, osnovnoškolci su 2 puta organizovano posetili ogranak.

Ridica Tradicionalno, deca iz vrtića i mesne škole organizovano posećuju biblioteku u kojoj čitaju i razgovaraju o knjizi (12).

Meštanima je omogućeno da odslušaju 4 predavanja čije su teme zanimljive za poljoprivrednike. Predavanja su organizovana u saradnji s udruženjem građana *Ridica-Agrar* i *Agroinstitutom* iz Sombora. Udruženje *Ridica-Agrar* ima svoju vinsku sekciju čiji su se članovi sastali u ogranku 2 puta.

Meštani su bili u prilici da pogledaju 1 izložbu radova Slobodana Veselinovića i da prisustvuju književnoj večeri u *Noći knjige* (1).

Svetozar Miletić Organizovano je 1 književno veče posvećeno knjizi Dušana Kolundžije *Somborski olimpijci*.

Deca iz vrtića redovni su posetioci, s obzirom na to da su biblioteka i zabavište u istoj zgradi. Osnovnoškolci su u više navrata organizovno posećivali biblioteku.

Stapar Učenici osnovne škole 3 puta su, organizovano u grupama, posetila biblioteku. Tokom svake posete upriličen je razgovor o pročitanim knjigama.

Stanišić Održana je 21 radionica za decu čije su se teme odnosile na određene praznike i jubileje, očuvanje životne sredine, veštinu izrade orijamija i plakata.

Dečja dramska sekcija imala je 37 proba nakon kojih je predstava *Alibaba i razbojnici* igrana 6 puta. Bibliotekarka je organizovala doček Nove godine, posetu Dečjem odeljenju u gradu, učešće u Fruškogorskom maratonu i 2 kviza. Deca iz vrtića i osnovne škole u više navrata su organizovano posećivala biblioteku.

Knjiga i čitanje promovisali su se i u okviru 4 književne večeri: *Noć knjige*; promocija seoskog godišnjaka *Panonski mornar*; *Život i delo Miloša Crnjanskog*; *Naša narodna književnost*.

Telečka U biblioteci je održano 30 radionica posvećenih negovanju tradicionalnih ručnih radova, 39 proba dečjeg orkestra *Citre* i 12 čitalačkih prepodneva s predškolicima.

Biblioteka je učestvovala u organizaciji kulturno-umetničkih programa: *Petospreg*, *Dani sela*, praznici: *Božić* i *Nova godina*.

Za decu je priređen 1 maskenbal i 1 predavanje o dinosaurima.

Književno veče (1) posvećeno je knjizi o istorijatu Telečke *Duvansko selo* Labadi Karolja. Veče je vodio Fekete Jožef, književnik iz Sombora.

Priređena je 1 izložba tradicionalnih ručnih radova žena iz Telečke i Čatalije, Republika Mađarska.

Čonoplja Priređene su 3 izložbe dečjih crteža, slikara koji su učestvovali u radu *Likovne kolonije* i slikara iz *Likovne grupe 76*.

Organizovane su 2 književne večeri posvećene knjigama *Somborski olimpijci* Dušana Kolundžije i *Stradanja i nadanja* Svetozara Livade; 1 predavanje *Preventiva u očuvanju zdravlja* dr Karla Karhera, psihijatra iz Sombora; 1 kulturno-umetnički program u vreme *Dečje nedelje*; 3 grupne posete učenika osnovne škole.

U prostorijama biblioteke održana su 3 sastanka članova KUD-a *Aranji Janoš*.

Redovno se održavaju kursevi nemačkog i engleskog jezika.

IZDAVAČKA DELATNOST

Časopis *Dometi*

Zahvaljujući sredstavima osnivača, *Ministarstva kulture i informisanja RS* u 2013. godini i dotaciji *Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje*, uredništvo časopisa objavilo je zaostalu svesku, dvobroj 150-151 za jesen i zimu 2012. u nastojanju da sačuva kontinuitet izlaženja od 1974. godine.

Dvobroj 150-151 kroz rubrike: *Reč, Povod, Esej, Baština, Boja i oblik* i *Vrednovanja* zapaženi su prilozi koje potpisuju Miroslav Josić Višnjić, Milenko Popić, Vesna Korać, Vidosava Raič, Branka Ogar-Musulini, Branko Ćurčić, Siniša Vučković, Nada Dušanić, Milan R. Simić, Milivoj Nenin, Zorica Hadžić, Tihomir Petrović, Danko Stojić., uz druge eminentne autore.

U rubrici *Baština* kao zanimljivost izdvajaju se poslednji feljtonski članci „Uspomena i crtica“ Nikole Maširevića (1865-1949) objavljeni u *Glasu naroda* od 1932-1935. godine.

Izdavačka delatnost Gradske biblioteke “Karlo Bijelicki” u Somboru bogatija je za još jedan značajan naslov. Objavljena je “Bibliografija časopisa *Dometi*” autora Branka Jokića. Treba istaći da je ovo vredno delo prva štampana monografska bibliografija somborske Biblioteke. Kao što je i sam autor u svom uvodniku naveo – bibliografija

Dometa spada u red specijalnih i iscrpnih (potpunih) bibliografija – bibliografski su popisani svi prilozi u časopisu, u vremenskom periodu od 1974. do 2008. godine.

U biblioteka *Veljkovih dana* objavljena je knjiga pripovedaka Milisava Savića, dobitnika nagrade *Veljkova golubica 2012*, *Izabrane priče, s komentarima*, šesta u biblioteci *Veljkova golubica*, i Zbornik saopštenja *Veljkovi dani 2012*.

Takođe, deo izdavačke produkcije Biblioteke za 2013. su *Rad, iznad svega*, autora Tihomira Petrovića i Istorijsko dokumentarna monografija *VETERANI SOMBORSKIH VAZDUHOPLOVACA*, Mihajla Dugića

Na Konkursu za otkup publikacija objavljenih 2012. godine za potrebe javnih biblioteka na teritoriji Republike Srbije, Biblioteka je konkurisala svojim izdanjem, knjigom pripovedaka Radoslava Bratića *Došao sam na svet sa le-*

pom ranom i druge priče (otkupljena u 62 primeraka); Zbornik saopštenja *Veljkovi dani 2011* (otkupljena u 59 primeraka); Milenko Popić *Konjović iz prikrajka* (otkupljena u 54 primeraka); Nikola Borovčanin *Bajka o drugom Njitnovom zakonu i druge priče* (otkupljena u 86 primeraka); Tihomir Petrović *Sreća se radom stiče* (otkupljena u 74 primeraka).

Biblioteka je u 2013. godini objavila i knjigu *Plavo-zeleni svet*, Milutina Stojića dobitnika Gran prija *Golubić 2012*.

SEDMI VELJKOVI DANI

Uz pokroviteljstvo Ministarstva kulture i informisanja RS, Pokrajinskog sekretarijata za kulturu i javno informisanje AP Vojvodine i Grada Sombora, sedmi Veljkovi dani održani su u četvrtak 5. decembra i petak 6. decembra 2013. godine u Velikoj sali Skupštine grada.

Prvog dana, na okruglom stolu **Ravnica Veljka Petrovića**, svoja saopštenja podneli su prof. dr Tihomir Petrović, prof. dr Miloš Kovačević, prof. dr Jovan Pejčić, prof. dr Saša Radojčić i Branko Ćurčić. Predsednik manifestacije Veljkovi dani, prof. dr Tihomir Petrović ukratko je predstavio Zbornik saopštenja *Veljkovi dani 2012*.

Drugi dan bio je posvećen prošlogodišnjem dobitniku nagrade *Veljkova golubica*. Laureata i knjigu *Izabrane priče, s komentarima* su predstavili Zoran Radisavljević, urednik Politike, prof. Tiodor Rosić, prof. dr Tihomir Petrović, Nenad Šaponja, književni kritičar i Milisav Savić, laureat.

Jednoglasnom odlukom žirija Saša Hadži Tančić je novi dobitnik nagrade *Veljkova golubica 2013*, koja se prema Pravilniku o nagradi dodeljuje

savremenom srpskom piscu za celokupno pripovedačko delo od izuzetne umetničke vrednosti.

Nagrađenom piscu sem povelje i statuete golubice u terakoti, pripala je i novčana nagrada od 500 evra u dinarskom iznosu.

Ugledni somborski slikar Jene Višinka darovao je nagrađenog pisca slikom.

Na Dečjem odeljenju Gradske biblioteke, 6. decembra 2013. godine, priređen je program povodom konkursa Golubić 2013 za najuspeliju priču. Na Konkurs je pristiglo 209 radova iz zemlje i inostranstva. Inovativnost, stil, pravopis, te merila kreativnog i originalnog rukopisa odredili su redosled nagrada. Žiri u sastavu: Snežana Šarančić Čutura - predsednik, Milivoje Mladenović, Branko Ćurčić, Gorana Koporan, Branislava Opačić – članovi prigodnim poklonima nagradio je najuspelije radove.

Svečanoj dodeli nagrada prethodila je promocija knjige Milutina Stojića, dobitnika gran prija *Golubić* za 2012. godinu, *Plavo-zeleni svet*, u izdanju Somborske biblioteke. Osim autora, u promociji su učestvovali profesorica Dobrica Kovačević, njegovi drugari iz razreda koji su čitali odlomke i autor. Za muzički ugođaj bila je zadužena Anita Krempatić, učenica Muzičke škole *Petar Konjović*.

Na književnom konkursu za najuspeliju priču, u okviru manifestacije *Veljkovi dani*, **Filipa Štakić**, učenik 4. razreda Osnovne škole „Miroslav Antić“ iz Odžaka osvojila je GRAN PRI *Golubić 2012*. za priču *ČUDESNO PRIJATELJSTVO*.

Zbir ocena i bodova odredio je redosled nagrada po merilima za kreativan i originalni rukopis.

U kategoriji osnovnih škola / 1- 4 razreda, od 1. do 3. mesta, nagrade su dobili: Luka Barović (Beograd), Teodora Vasiljević (Kraljevo) i Miloš Samardžić (Vlasenica, Republika Srpska).

U kategoriji osnovnih škola / 5- 8 razreda, od 1. do 3. mesta, nagrade su dobili: Aleksandra Simić (Obrež), Dunja Vićentijević (Beli Potok) i Jelena Topalov (Sombor).

U kategoriji srednjih škola od 1. do 3. mesta, nagrade su osvojili: Anastasija Đuran (Sombor), Milana Grbić (Kikinda) i Vukašin Batić (Sombor).

UPRAVNI I NADZORNI ODBOR BIBLIOTEKE

U protekloj godini na sednicama Upravnog i Nadzornog odbora Biblioteke razmatrana su važna pitanja, i donešene su značajne odluke:

- Verifikacija i konstituisanje Upravnog odbora Gradska biblioteka *Karlo Bijelicki*;
- Razrešenje direktora Biblioteke Miljane Zrnić i imenovanje vršioca dužnosti Vladimira Jerkovića;
- Izdavanje poslovnog prostora Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki* turističkoj organizaciji „Euro-line Pekez“ d.o.o. za trgovinu posredovanje i usluge Sombor;
- Izmena Pravilnika o naknadama troškova i primanjima zaposlenih u Gradskoj biblioteci *Karlo Bijelicki*;
- Izdavanje prostora Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki* knjižari TR *Knjižara 025*;
- Donošenje Pravilnika o organizovanju Književne smotre *Veljkovi dani*;
- Raspisivanje konkursa za izbor direktora Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki*;
- Upućivanje Skupštini grada Sombora predloga za imenovanje Vladimira Jerkovića na mesto direktora Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki*;
- Slučaj Vlajnić protiv Biblioteke, žalba Biblioteke Apelacionom sudu u Novom Sadu;
- Usvajanje Pravilnika o radu uredništva časopisa *Dometi*;
- Imenovanje članova Izdavačkog saveta, imenovanje Organizacionog odbora Književne manifestacije *Veljkovi dani*;
- Obrazovanje komisije za utvrđivanje naknade štete prouzrokovane ustanovi od strane zaposlenog;
- Usvajanje Programa rada biblioteke za 2014. godinu;
- Utvrđivanje cena upisnine i cena usluga Biblioteke, izveštaj Upravnog odbora o sudskim procesima u kojima učestvuje Gradska biblioteka *Karlo Bijelicki*;
- Izveštaj o Budžetu Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki* za 2014. godinu;
- Predlog novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki*.

Nadzorni odbor Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki*

- Konstituisanje Nadzornog odbora;
- Usvajanje Poslovnika o radu Nadzornog odbora Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki*;
- Završni račun za 2012 godinu i finansijske pokazatelje.

U ovom izveštaju su samo kratko nabrojane najbitnije odluke koje su obeležile 2013 godinu.

SINDIKAT

1. Sindikat je zastupao zajednike interese o poboljšanju materijalnog, ekonomskog i društvenog položaja zaposlenih u institucijama kulture.
2. Predstavnici Sindikata su na nekoliko poslednjih javnih skupova izneli neslaganje oko ključnih, spornih odredbi očekivanog Zakona o radu, u nadi da će postići dogovor o izmenama i dopunama istog.

*** Na osnovu finansijskih pokazatelja vidljiva je potreba znatnijeg finansiranja vitalnih programa i projekata, po zakonu i standardima zadatim savremenoj biblioteci.**

FINANSIJSKI POKAZATELJI BIBLIOTEKE ZA 2013. GODINU

Р. бр.	О П И С	ИЗВРШЕЊЕ 2012.	ПЛАН 2013.	ИЗВРШЕЊЕ 2013.	Индекс Извр.2013. План 2013.	Индекс Извр.2013. Извр.2012.
1.	I П Р И Х О Д И (укупно)	48.763	56.844	45.199	79,51	92,69
2.	- из градског буџета	41.920	39.761	40.595	102,10	96,84
3.	- из покр.-републ. буџета	472	11.953	387	3,24	81,99
4.	- из донација					
5.	- из сопствених средстава	1.982	2.763	1.850	66,96	93,34
6.	- остало	4.389	2.367	2.367	100,00	53,93
7.	II РАСХОДИ (укупно)	49.131	56.844	45.179	79,48	91,96
8.	- konto 411–плате	24.286	27.015	27.962	103,51	115,14
9.	- konto 412–доп. на тер. п.	4.347	4.879	5.028	103,05	115,67
10.	- 415-путни трошкови рад.	527	475	553	116,42	104,93
11.	- 421-стални мат. трошк.	5.016	3.161	3.199	101,20	63,78
12.	- 422-трош. сл. путовања	404	511	411	80,43	101,73
13.	- 423-услуге по уговору	4.536	3.676	3.608	98,15	79,54
14.	- 424-специјализ. услуге	8		10	100,00	125,00
15.	- 425-текуће поп. и одрж.	861	1.270	1.029	81,02	119,51
16.	- 426-трошкови материјала	552	800	677	84,63	122,64
17.	- остали трошкови класе 4	4.619	362	1.266	349,72	27,41
18.	- 512-машине и опрема - 511	3.975	14.695	1.436	9,77	36,13
19.	III РЕЗУЛТАТ ПОСЛ.					
20.	- добитак (I – II = +)			20		
21.	- губитак (I – II = -)	368				
22.	IV БИЛАНС СТАЊА	49.577	51.437	51.437	100,00	103,75
23.	- вред. грађевинских објек.	13.898	14.271	14.271	100,00	102,68
24.	- вред. опреме	1.768	1.916	1.916	100,00	108,37
25.	- остало	33.911	35.250	35.250	100,00	103,95
26.	V ЗАРАДЕ					
27.	- број запослених (укупно)	41	41	41	100,00	100,00
28.	- на неодређено време	40	39	39	100,00	97,50
29.	- на одређено време	1	2	2	100,00	200,00
30.	- укупно исплаћ. на зараде	24.286	27.015	27.962	103,51	115,14
31.	- на неодређено време	40	39	39	100,00	97,50
32.	- на одређено време	1	2	2	100,00	200,00

VI	ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ (НЕТО)	2012.		ПЛАН 2013. 2013. Извр.		2013. 2013.		ИНДЕКСИ	
		бр. рад.		бр. рад.		бр. рад.		2013. План	2012.
1.	I и II	3	19.050,66	3	21.924,81	3	21.924,81	100,00	115,09
2.	III	1	22.974,29	1	24.517,00	1	24.517,00	100,00	106,71
3.	IV	16	31.156,38	16	32.375,66	16	32.375,66	100,00	103,91
4.	V								
5.	VI	6	35.307,86	6	38.764,19	6	38.764,19	100,00	109,79
6.	VII								
7.	VII 1	14	41.613,04	14	48.028,38	14	48.028,38	100,00	115,42
8.	VII 2								
9.	Директор	1	72.073,92	1	69.425,42	1	69.425,42	100,00	96,33
10.	УКУПНО	41	35.259,05	41	38.602,68	41	38.602,68	100,00	109,48

VII	ПРОСЕЧНЕ ЗАРАДЕ (БРУТО)	2012.		ПЛАН 2013. 2013. Извр.		2013. 2013.		ИНДЕКСИ	
		бр. рад.		бр. рад.		бр. рад.		2013. План	2012.
1.	I и II	3	26.670,92	3	29.729,69	3	29.729,69	100,00	111,47
2.	III	1	32.164,00	1	33.427,08	1	33.427,08	100,00	103,93
3.	IV	16	43.618,93	16	44.638,15	16	44.638,15	100,00	102,34
4.	V								
5.	VI	6	49.431,00	6	53.751,78	6	53.751,78	100,00	108,74
6.	VII								
7.	VII 1	14	58.258,25	14	67.062,23	14	67.062,23	100,00	115,11
8.	VII 2								
9.	Директор	1	101.588,25	1	97.903,00	1	97.903,00	100,00	96,37
10.	УКУПНО	41	49.362,67	41	53.563,69	41	53.563,69	100,00	108,51